

18.09.2023

Pormestari

84 §**Lausuntopyyntö, hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta, sosiaali- ja terveysministeriö**

HEL 2023-011181 T 03 00 00

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/20721/2023

Päätös

Pormestari päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta:

Taustaa

Orpon hallitusohjelmassa linjataan sosiaaliturvan uudistamisesta siten, että järjestelmä on yksinkertaisempi ja työhön kannustavampi. Esitysluonnoksessa kuvataan erilaisia suunniteltuja muutoksia työttömyysturvaan.

Palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskeva muutos? (TTL 5 luku)

Monelle vaikeasti työllistyvälle realistisin tapa päästä avoimille työmarkkinoille on epätyypillinen, osa-aikainen tai määräaikainen työsuhde. Siksi puolen vuoden työssäoloehto on paikoin haastavaa saada täyteen. Työssäoloehdon pidentäminen voi heikentää työttömän kannustetta ottaa vastaan epätyypillistä työsuhdetta.

Esityksessä kerrotaan työssäoloehdon pidentämisen vähäisestä vaikutuksesta opiskeluun lyhytkestoisesti työttömyysetuutta menettämättä. Aiemmassa lakiuudistuksessa HE 176/2022 vp tarkoituksena oli helpottaa työnhakijoiden mahdollisuuksia hyödyntää ketteriä lyhytkestoisen osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia pitkäkestoisten opintojen sijaan. Työssäoloehdon uudistus vaikuttaa mahdollisuuksiin heikentävästi niiden osalta, jotka ovat käyttäneet mahdollisuuden 3-6kk kestäviin opintoihin saman työttömyysjakson aikana. Näiltä osin voisi olla kannattavaa harkita lyhytkestoisten opintojen irrottamista työssäoloehdosta, kuten esimerkiksi työkokeilun osalta on tehty.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Tulotietorekisterin hyödyntäminen työssäoloehdon toteuttamiseksi on kannatettavaa, kuten myös työssäoloehdon muuttaminen siten, että se

18.09.2023

Pormestari

huomioi paremmin myös epätyypillisiä työsuhteita ja erilaisia työtehtäviä.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

Tavoite, että ansiopäivärahan määrä seuraisi sopivassa suhteessa mahdollisimman hyvin palkansaajan vakiintunutta tulotasoa on kannatettava.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

Työssäoloehtokuukausien laskennallinen muunto kalenteriviikoiksi tapahtuisi työ- ja elinkeinotoimistossa tai kokeilun alueen kunnassa ja olisi niille uusi tehtävä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että työssäolo-velvoitteen ja nuoren velvoitteen täyttymisen seurannan muutos toteutetaan siten, että asiantuntijoilla on riittävä valmius toteuttaa tehtävää. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi riittävästä järjestelmätoiminnallisuuksista sekä perehdytyksestä huolehtimista.

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Tavoite, että ihmiset tulisivat toimeen omalla työllään, on tärkeä. Esitys ei kuitenkaan tätä yksiselitteisesti tue, koska osatyökykyisten työssäkäynnin vähentyessä yhä useampi voi joutua turvautumaan viimesijaiseen etuuteen eli toimeentulotukeen.

Osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön siirtymisen kannusteiden parantaminen sekä sovittelun selkeyttäminen ovat kannustettavia tavoitteita. Toisaalta kokonaan työttömien kannustimet vastaanottaa erityisesti vähäisten työtuntien keikka- tai osa-aikatyötä heikkenevät. Suojaosasta luopumisen vaikutuksia kokonaan työttömiin tulee seurata.

Yleisesti kaikkia ihmisiä tulisi kannustaa työntekoon kykyjensä mukaan. Työttömissä ja erityisesti pitkäaikaistyöttömissä on paljon osatyökykyisiä. Hallituksen esityksen painopiste on kokoaikatyössä, jolloin osittaiseen osallistumiseen ei enää aiempaa vastaavalla tavalla kannusteta. Moni osatyökykyinen etenee kokopäivätyöhön osa-aikatyön kautta.

Myös työmarkkinoiden rakenne on joillakin paljon työllistävillä aloilla (esimerkiksi kaupan ala) sellainen, että kokoaikaista työtä ei aina ole tarjolla, vaikka työntekijät haluaisivat kokopäiväisesti työskennellä.

Työttömyys ja siitä aiheutuvat kulut vaihtelevat suhdanteiden mukaan, mutta osa työvoimasta on ollut jo pidempään ulkona palkkatyöstä. Pitkään työvoiman ulkopuolella olevien kohtaanto-ongelma tuskin poistuu näillä toimenpiteillä. Aikuiskoulutusta ei tueta vaihtoehtona, se on ollut

18.09.2023

Pormestari

tärkeä tekijä mm. joillekin sote-aloille. Hallituksen olisi tärkeä löytää keinoja tukea työuran aikaista oppimista ja vahvistaa sellaisten henkilöiden osaamista, joiden työmarkkina-asema on heikko.

Nuorilla ja nuorilla aikuisilla koulutus on tärkeä, mutta ei riittävä tae sille, että siirtymä työmarkkinoille sujuu helposti. Valmistelun yhteydessä tulisi selvittää, miten eri ikäluokat kykenevät selättämään työllistymisen esteet, kuten suhdanteiden vaikutukset heidän tullessaan työmarkkinoille.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Lakimuutoksella voidaan arvioida olevan negatiivinen vaikutus työttömien lapsiperheiden käytettävissä oleviin tuloihin. Säästötoimenpiteen välilliset vaikutukset tulisi arvioida huolella. Lapsikorotusten poistaminen johtanee työttömien lapsiperheiden köyhtymiseen, mikäli vanhempien tukimuutokset eivät johda työllistymiseen. Vanhempien työllistymistä voidaan kuitenkin pitää lastenkin kannalta parhaana vaihtoehtona köyhyyden välttämiseksi. Lapsuudessa koetulla köyhyydellä on todettu olevan pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia lapsen ja nuoren hyvinvointiin.

Lisääntyneet taloudelliset vaikeudet saattavat näkyä sosiaalityössä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kasvavana tarpeena, jolloin säästövaikutukset yhtäällä johtavat menojen lisääntymiseen toisaalla. Sama vaikutus on mahdollinen myös katsottaessa esitystä lomakorvauksen vaikutuksesta työttömyystukeen.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Esityksen mukainen omavastuu-aika on poikkeuksellisen pitkä verrokkimaihien suhteutettuna.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Työssäoloehdon pidentämisellä on vaikutus kotikunnan työttömyysetuuden rahoitusvastuun suuruuteen. TE24-uudistuksen rahoitusmallin myötä useimmiten vasta työssäoloehdon täytyminen lopettaa kunnan maksuvastuun työttömyysturvasta, eikä työttömyysetuuden tyypillä ole merkitystä maksuvastuun kannalta. Työssäoloehdon pidentämisen mahdollista vaikutusta kuntien talouteen ei ole esityksessä arvioitu, mutta se mahdollisesti lisäämään kuntien kantamaa kustannusta. Toisaalta tulonsiirtomuutosten aiheuttama työllisyyden lisäys vaikuttaa päinvastaiseen suuntaan ja mahdollisesti vähentää kuntien kustannusta.

18.09.2023

Pormestari

Muutoksen vaikutukset tulisi korvata kunnille siten että lopputulos on kuntatalouden näkökulmasta kustannusneutraali. Kuntien rahoitusvas-
tuuta tulisi muuttaa siten, että työvoimaviranomaisella on, silloin kun se
on perusteltua, aina riittävä kannuste ohjata tai välittää työnhakija myös
epätyypilliseen työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille.

Kaupunkityönantajan kannalta on haastavaa, mikäli aloittavat määräai-
kaiset työntekijät eivät yllä 12kk työssäoloeseen (esim. perhevapaasi-
jaisuudet tai kouluvuoden ajan kestävät työsuhteet). Tämä voi asettaa
kaupungin työnantajapolitiikalle paineita, joilla on myös kustannusvai-
kutuksia.

Kun puhutaan vaikutuksista, ei voida ajatella työttömiin kohdistuvia vai-
kutuksia vain yleiskannusteisina. Heikennykset sosiaaliturvaan voivat
vaikuttaa joidenkin kaupunkilaisten hyvinvointiin ja osallisuus-
teen. Toisaalta työllisyyskasvulla on päinvastainen vaikutus.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan menot tulevat mahdol-
lisesti kasvamaan esitettyjen sosiaaliturvan muutosten myötä. Tutkitusti
taloudellinen epävarmuus ja taloudellisen tilanteen heikkeneminen voi-
vat vaikuttaa fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja
hyvinvointiin. Heikentynyt toimintakyky ei kannusta työhön. Vähävarai-
silla on enemmän terveydellisiä ja sosiaalisia haasteita, mikä aiheuttaa
paineita kaupungin talouteen ja palveluiden järjestämiseen.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-
hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-
hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

Kun työnhakija-asiakkaina olevien henkilöiden toimeentuloon kohdistuu
samanaikaisesti useita leikkauksia eri etuuslajeissa, tavoitteena on, et-
tä nämä muutokset kannustavat työttömiä entistä tehokkaammin ja no-
peammin töihin. Tällöin myös työvoimaviranomaisiin ja heidän kykyyn-
sä tukea asiakkaita tiiviisti työhaussa heti alusta alkaen kohdistuu en-
tistä enemmän paineita. Kun etuuksia leikataan ja töihin näin kannuste-
taan, asiakkaat voivat olettaa saavansa entistä enemmän tukea ja en-
tistä tehokkaamman pääsyn tarvittaviin työllistymisen edistämisen pal-
veluihin.

Suurimmat työllistymisen esteet ovat puutteet työnhakijoiden osaami-
sessa ja työkyvyssä: suuri osa Helsingin työllisyyspalveluiden asiak-
kaista tarvitsee jonkinlaista tukea työhaussa ja moni tarvitsee
osaamisen kehittämisen sekä työkyvyn tukemisen palveluita, jotka
poistavat hakijoilta työllistymisen esteitä ja kehittävät hakijoiden poten-
tiaalia sijoittua avoimiin työpaikkoihin. Suunniteltujen lakimuutosten
piteissä jää epäselväksi, miten työvoimaviranomaiset kykenevät vas-
taamaan tarpeeseen asiakkaiden entistä tiiviimmästä työhaun- ja pal-

18.09.2023

Pormestari

veluihin ohjauksesta heti työnhaun alusta alkaen ilman merkittävää lisäresursointia työllisyyspalveluihin ja viranomaistyöhön. Toisaalta työn teon kannustinten vahvistuminen lisää myös työttömien omia kannusteita pitää huolta osaamisestaan.

Lisäksi lakimuutosten myötä voi tulla vaikeuksia motivoida asiakkaita osallistumaan heidän kestävään työllistymisensä kannalta tarpeellisiin palveluihin, kuten osaamisen kehittämisen tai työkyvyn tukemisen palvelut, jos palvelun aikainen toimeentulo on nykyistä merkittävästi heikompi. Toisaalta tiettyjen palveluiden aikaisesta korotusosasta voi tulla työnhakija-asiakkaille entistä suurempi houkutin, jolloin on pohdittava, riittääkö tarjolla oleva palvelutarjonta ja miten sitä kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Hallituksen esitys olettaa työttömyysetuuden heikennysten johtavan siirtymään kohti työmarkkinoita, työttömyydestä työllisyyteen tai toiselle etuudelle. Työttömyysetuuksien muutosten aiheuttamia käyttäytymisvaikutuksia on erittäin tärkeää seurata tarkkaan ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntatalouden näkökulmasta sosiaaliturvan muutosten vaikutuksia kuntatalouteen tulee seurata ottaen huomioon kuntien järjestämisvastuulla olevat julkiset palvelut sekä kuntien vastuun sosiaaliturvasta.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Leikkausten porrastettu soveltaminen on kannatettavaa. Seurantaa kannattaa tiivistää porrastuksen edetessä.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu, millaisia yhteisvaikutuksia työssäoloehdon ja omavastuuajan pidentämisellä, sovitellun etuuden suojaosan poistamisella sekä lapsikorotuksen poistamisella olisi hallituksen kaavailemien muiden sosiaaliturvan muutosten kanssa. Esimerkiksi yhtäältä toimeentulotuen ja asumistuen kerrotaan pienentävän lapsikorotuksen poistamisen aiheuttamia nettovaikutuksia lapsiperheiden käytävissä oleviin tuloihin, mutta toisaalta asumistukeen on esitetty leikkauksia.

Helsingin kaupunki kantaa huolta esitettyjen toimenpiteiden tasavaroisuuksista. Esitysluonnoksessa todetaan, että suojaosan poiston vaikutukset painottuvat naisiin. Lisäksi esityksessä mainitaan, että taloudellisen epätasa-arvon mittaamiseen kehitetyllä Gini-kertoimella

18.09.2023

Pormestari

arvioituna tulonjaon epätasa-arvoisuus todennäköisesti yltyy ehdotettujen muutosten seurauksena ja erityisesti pienituloisuus lisääntyisi keskimääräistä useammin lapsiperheissä.

Muutosten myötä olisi tarkoituksenmukaista tehdä erityisiä toimenpiteitä ja osoittaa resursseja näiden ryhmien työllistymisen tukemiseksi, jotta ei-toivottuja tasa-arvovaikutuksia voitaisiin näiltä osin liudentaa.

Esityksessä ei ole huomioitu, miten paljon terveydellisiä syitä on työttömyyden taustalla. Aikuiskoulutustuki on ollut joiltain osin toimiva keino uudelleen koulutukselle ja työllistymiselle. Moni tosiasiallisesti osatyökykyinen tarvitsee työkyvyn selvittämistä, työhön kuntouttavia sosiaali- ja terveystalvveluita sekä koulutuspalveluita ennen työhön paluuta.

Kela alkaa soveltaa toimeentulotuen perusosan norminalennuksia myös toista tutkintoa opiskeleviin. Kaikkiin ammattiin soveltumattomuuden tilanteisiin ei ole lääkärinlausuntoa ja yhteiskunnan tukemia ammatillisen kuntoutuksen polkuja. Olisi yleisesti hyvä mahdollistaa ammatinvaihto, jotta vältyttäisiin kustannusvaikutuksiltaan kalliimmilta seurauksilta.

Käsittely

Pormestari päätti muuttaa esittelijän tekemää päätösehdotusta seuraavasti:

Pormestari päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta:

Taustaa

Orpon hallitusohjelmassa linjataan sosiaaliturvan uudistamisesta siten, että järjestelmä on yksinkertaisempi ja työhön kannustavampi. Esitysluonnoksessa kuvataan erilaisia suunniteltuja muutoksia työttömyysturvaan.

Palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskeva muutos? (TTL 5 luku)

Monelle vaikeasti työllistyvälle realistisin tapa päästä avoimille työmarkkinoille on epätyypillinen, osa-aikainen tai määräaikainen työsuhde. Siksi puolen vuoden työssäoloehto on paikoin haastavaa saada täyteen. Työssäoloehdon pidentäminen voi heikentää työttömän kannustetta ottaa vastaan epätyypillistä työsuhdetta.

Esityksessä kerrotaan työssäoloehdon pidentämisen vähäisestä vaikutuksesta opiskeluun lyhytkestoisesti työttömyysetuutta menettämättä. Aiemmassa lakiuudistuksessa HE 176/2022 vp tarkoituksena oli helpot-

18.09.2023

Pormestari

taa työnhakijoiden mahdollisuuksia hyödyntää ketteriä lyhytkestoisen osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia pitkäkestoisten opintojen sijaan. Työssäoloehdon uudistus vaikuttaa mahdollisuuksiin heikentävästi niiden osalta, jotka ovat käyttäneet mahdollisuuden 3-6kk kestäviin opintoihin saman työttömyysjakson aikana. Näiltä osin voisi olla kannattavaa harkita lyhytkestoisten opintojen irrottamista työssäoloehdosta, kuten esimerkiksi työkokeilun osalta on tehty.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Tulotietorekisterin hyödyntäminen työssäoloehdon toteuttamiseksi on kannatettavaa, kuten myös työssäoloehdon muuttaminen siten, että se huomioi paremmin myös epätyypillisiä työsuhteita ja erilaisia työtehtäviä.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

Tavoite, että ansiopäivärahan määrä seuraisi sopivassa suhteessa mahdollisimman hyvin palkansaajan vakiintunutta tulotasoa on kannatettava.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapoliittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

Työssäoloehtokuukausien laskennallinen muunto kalenteriviikoiksi tapahtuisi työ- ja elinkeinotoimistossa tai kokeilualueen kunnassa ja olisi niille uusi tehtävä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että työssäolovelvoitteen ja nuoren velvoitteen täyttymisen seurannan muutos toteutetaan siten, että asiantuntijoilla on riittävä valmius toteuttaa tehtävää. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi riittävästä järjestelmätoiminnallisuuksista sekä perehdytyksestä huolehtimista.

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Tavoite, että ihmiset tulisivat toimeen omalla työllään, on tärkeä. Esitys ei kuitenkaan tätä yksiselitteisesti tue, koska osatyökykyisten työssäkäynnin vähentyessä yhä useampi voi joutua turvautumaan viimesijaiseen etuuteen eli toimeentulotukeen.

Osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön siirtymisen kannusteiden parantaminen sekä sovittelun selkeyttäminen ovat kannustettavia tavoitteita. Toisaalta kokonaan työttömien kannustimet ottaa vastaan erityisesti vähäisten työtuntien keikka- tai osa-aikatyötä heikkenevät. Suojaosasta luopumisen vaikutuksia kokonaan työttömiin tulee seurata.

18.09.2023

Pormestari

Yleisesti kaikkia ihmisiä tulisi kannustaa työntekoon kykyjensä mukaan. Työttömissä ja erityisesti pitkäaikaistyöttömissä on paljon osatyökykyisiä. Hallituksen esityksen painopiste on kokoaikatyössä, jolloin osittaiseen osallistumiseen ei enää aiempaa vastaavalla tavalla kannusteta. Moni osatyökykyinen etenee kokopäivätyöhön osa-aikatyön kautta.

Myös työmarkkinoiden rakenne on joillakin paljon työllistävillä aloilla (esimerkiksi kaupan ala) sellainen, että kokoaikaista työtä ei aina ole tarjolla, vaikka työntekijät haluaisivat kokopäiväisesti työskennellä.

Työttömyys ja siitä aiheutuvat kulut vaihtelevat suhdanteiden mukaan, mutta osa työvoimasta on ollut jo pidempään ulkona palkkatyöstä. Pitkään työvoiman ulkopuolella olevien kohtaanto-ongelma tuskin poistuu näillä toimenpiteillä. Aikuiskoulutusta ei tueta vaihtoehtona, se on ollut tärkeä tekijä mm. joillekin sote-aloille. Hallituksen olisi tärkeä löytää keinoja tukea työuran aikaista oppimista ja vahvistaa sellaisten henkilöiden osaamista, joiden työmarkkina-asema on heikko.

Nuorilla ja nuorilla aikuisilla koulutus on tärkeä, mutta ei riittävä tae sille että siirtymä työmarkkinoille sujuu helposti. Valmistelun yhteydessä tulisi selvittää, miten eri ikäluokat kykenevät selättämään työllistymisen esteet, kuten suhdanteiden vaikutukset heidän tullessaan työmarkkinoille.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Lakimuutoksella voidaan arvioida olevan negatiivinen vaikutus työttömien lapsiperheiden käytettävissä oleviin tuloihin. Säästötoimenpiteen välilliset vaikutukset tulisi arvioida huolella. Lapsikorotusten poistaminen johtanee työttömien lapsiperheiden köyhtymiseen, mikäli vanhempien tukimuutokset eivät johda työllistymiseen. Vanhempien työllistymistä voidaan kuitenkin pitää lastenkin kannalta parhaana vaihtoehtona köyhyyden välttämiseksi. Lapsuudessa koetulla köyhyydellä on todettu olevan pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia lapsen ja nuoren hyvinvointiin.

Lisääntyneet taloudelliset vaikeudet saattavat näkyä sosiaalityössä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kasvavana tarpeena, jolloin säästövaikutukset yhtäällä johtavat menojen lisääntymiseen toisaalla. Sama vaikutus on mahdollinen myös katsottaessa esitystä lomakorvauksen vaikutuksesta työttömyystukeen.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Esityksen mukainen omavastuu-aika on poikkeuksellisen pitkä verrokkimaihien suhteutettuna.

18.09.2023

Pormestari

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Työssäoloehdon pidentämisellä on vaikutus kotikunnan työttömyysetuuden rahoitusvastuun suuruuteen. TE24-uudistuksen rahoitusmallin myötä useimmiten vasta työssäoloehdon täytyminen lopettaa kunnan maksuvastuun työttömyysturvasta, eikä työttömyysetuuden tyypillä ole merkitystä maksuvastuun kannalta. Työssäoloehdon pidentämisen mahdollista vaikutusta kuntien talouteen ei ole esityksessä arvioitu, mutta se mahdollisesti lisäämään kuntien kantamaa kustannusta. Toisaalta tulonsiirtomuutosten aiheuttama työllisyyden lisäys vaikuttaa päinvastaiseen suuntaan ja mahdollisesti vähentää kuntien kustannusta.

Muutoksen vaikutukset tulisi korvata kunnille siten että lopputulos on kuntatalouden näkökulmasta kustannusneutraali. Kuntien rahoitusvastuuta tulisi muuttaa siten, että työvoimaviranomaisella on, silloin kun se on perusteltua, aina riittävä kannuste ohjata tai välittää työnhakija myös epätyypilliseen työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille.

Kaupunkityönantajan kannalta on haastavaa, mikäli aloittavat määräaikaiset työntekijät eivät yllä 12kk työssäoloehtoon (esim. perhevapaasijaisuudet tai kouluvuoden ajan kestävät työsuhteet). Tämä voi asettaa kaupungin työnantajapolitiikalle paineita, joilla on myös kustannusvaikutuksia.

Kun puhutaan vaikutuksista, ei voida ajatella työttömiin kohdistuvia vaikutuksia vain yleiskannusteisina. Heikennykset sosiaaliturvaan voivat vaikuttaa joidenkin kaupunkilaisten hyvinvointiin ja osallisuuteen. Toisaalta työllisyyskasvulla on päinvastainen vaikutus.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan menot tulevat mahdollisesti kasvamaan esitettyjen sosiaaliturvan muutosten myötä. Tutkitusti taloudellinen epävarmuus ja taloudellisen tilanteen heikkeneminen voivat vaikuttaa fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Heikentynyt toimintakyky ei kannusta työhön. Vähävaraisilla on enemmän terveydellisiä ja sosiaalisia haasteita, mikä aiheuttaa paineita kaupungin talouteen ja palveluiden järjestämiseen.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

Kun työnhakija-asiakkaina olevien henkilöiden toimeentuloon kohdistuu samanaikaisesti useita leikkauksia eri etuuslajeissa, tavoitteena on, että nämä muutokset kannustavat työttömiä entistä tehokkaammin ja no-

18.09.2023

Pormestari

peammin töihin. Tällöin myös työvoimaviranomaisiin ja heidän kykyynsä tukea asiakkaita tiiviisti työhaussa heti alusta alkaen kohdistuu entistä enemmän paineita. Kun etuuksia leikataan ja töihin näin kannustetaan, asiakkaat voivat olettaa saavansa entistä enemmän tukea ja entistä tehokkaamman pääsyn tarvittaviin työllistymisen edistämisen palveluihin.

Suurimmat työllistymisen esteet ovat puutteet työnhakijoiden osaamisessa ja työkyvyssä: suuri osa Helsingin työllisyyspalveluiden asiakkaista tarvitsee jonkinlaista tukea työhaussa ja moni tarvitsee osaamisen kehittämisen sekä työkyvyn tukemisen palveluita, jotka poistavat hakijoilta työllistymisen esteitä ja kehittävät hakijoiden potentiaalia sijoittua avoimiin työpaikkoihin. Suunniteltujen lakimuutosten puitteissa jää epäselväksi, miten työvoimaviranomaiset kykenevät vastaamaan tarpeeseen asiakkaiden entistä tiiviimmästä työhaun- ja palveluihin ohjauksesta heti työhaun alusta alkaen ilman merkittävää lisäresursointia työllisyyspalveluihin ja viranomaistyöhön. Toisaalta työntöön kannustinten vahvistuminen lisää myös työttömien omia kannusteita pitää huolta osaamisestaan.

Lisäksi lakimuutosten myötä voi tulla vaikeuksia motivoida asiakkaita osallistumaan heidän kestävään työllistymisensä kannalta tarpeellisiin palveluihin, kuten osaamisen kehittämisen tai työkyvyn tukemisen palvelut, jos palvelun aikainen toimeentulo on nykyistä merkittävästi heikompi. Toisaalta tiettyjen palveluiden aikaisesta korotusosasta voi tulla työnhakija-asiakkaille entistä suurempi houkutin, jolloin on pohdittava, riittääkö tarjolla oleva palvelutarjonta ja miten sitä kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Hallituksen esitys olettaa työttömyysetuuden heikennysten johtavan siirtymään kohti työmarkkinoita, työttömyydestä työllisyyteen tai toiselle etuudelle. Työttömyysetuuksien muutosten aiheuttamia käyttäytymisvaikutuksia on erittäin tärkeää seurata tarkkaan ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntatalouden näkökulmasta sosiaaliturvan muutosten vaikutuksia kuntatalouteen tulee seurata ottaen huomioon kuntien järjestämisvastuulla olevat julkiset palvelut sekä kuntien vastuun sosiaaliturvasta.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Leikkausten porrastettu soveltaminen on kannatettavaa. Seuranta kannattaa tiivistää porrastuksen edetessä.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

18.09.2023

Pormestari

Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu, millaisia yhteisvaikutuksia työssäoloehdon ja omavastuajan pidentämisellä, sovitellun etuuden suojaosan poistamisella sekä lapsikorotuksen poistamisella olisi hallituksen kaavailemien muiden sosiaaliturvan muutosten kanssa. Esimerkiksi yhtäältä toimeentulotuen ja asumistuen kerrotaan pienentävän lapsikorotuksen poistamisen aiheuttamia nettovaikutuksia lapsiperheiden käytävissä oleviin tuloihin, mutta toisaalta asumistukeen on esitetty leikkauksia.

Helsingin kaupunki kantaa huolta esitettyjen toimenpiteiden tasa-arvovaikutuksista. Esitysluonnoksessa todetaan, että suojaosan poiston vaikutukset painottuvat naisiin. Lisäksi esityksessä mainitaan, että taloudellisen epätasa-arvon mittaamiseen kehitetyllä Gini-kertoimella arvioituna tulonjaon epätasa-arvoisuus todennäköisesti yltyy ehdotettujen muutosten seurauksena ja erityisesti pienituloisuus lisääntyisi keskimääräistä useammin lapsiperheissä.

Muutosten myötä olisi tarkoituksenmukaista tehdä erityisiä toimenpiteitä ja osoittaa resursseja näiden ryhmien työllistymisen tukemiseksi, jotta ei-toivottuja tasa-arvovaikutuksia voitaisiin näiltä osin liudentaa.

Esityksessä ei ole huomioitu, miten paljon terveydellisiä syitä on työttömyyden taustalla. Aikuiskoulutustuki on ollut joiltain osin toimiva keino uudelleen koulutukselle ja työllistymiselle. Moni tosiasiallisesti osatyökykyinen tarvitsee työkyvyn selvittämistä, työhön kuntouttavia sosiaali- ja terveystalvveluita sekä koulutustalvveluita ennen työhön paluuta.

Kela alkaa soveltaa toimeentulotuen perusosan norminalennuksia myös toista tutkintoa opiskeleviin. Kaikkiin ammattiin soveltumattomuuden tilanteisiin ei ole lääkärintalvveluita ja yhteiskunnan tukemia ammatillisen kuntoutuksen polkuja. Olisi yleisesti hyvä mahdollistaa ammatinvaihto, jotta välttyttäisiin kustannusvaikutuksiltaan kalliimmilta seurauksilta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ville Salo, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 37498
ville.j.salo(a)hel.fi
Marlo Puro, johtava lakimies, puhelin: 310 34500
marlo.puro(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 4.9.2023, saate
- 2 Lausuntopyyntö 4.9.2023
- 3 Lausuntopyyntö 4.9.2023, liite, luonnos, fi

18.09.2023

Pormestari

4 Lausuntopyyntö 4.9.2023, liite, Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätösehdotus

Pormestari päättää antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta:

Taustaa

Orpon hallitusohjelmassa linjataan sosiaaliturvan uudistamisesta siten, että järjestelmä on yksinkertaisempi ja työhön kannustavampi. Esitysluonnoksessa kuvataan erilaisia suunniteltuja muutoksia työttömyysturvaan.

Palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskeva muutos? (TTL 5 luku)

Monelle vaikeasti työllistyvälle realistisin tapa päästä avoimille työmarkkinoille on epätyypillinen, osa-aikainen tai määräaikainen työsuhde. Siksi puolen vuoden työssäoloehto on paikoin haastavaa saada täyteen. Työssäoloehdon pidentäminen voi heikentää työttömän kannustetta ottaa vastaan epätyypillistä työsuhdetta. Kun useisiin etuuksiin tulee kohdistumaan tiukennuksia, polarisaatio työttömien keskuudessa voi syventyä.

Esityksessä kerrotaan työssäoloehdon pidentämisen vähäisestä vaikutuksesta opiskeluun lyhytkestoisesti työttömyysetuutta menettämättä. Aiemmassa lakiuudistuksessa HE 176/2022 vp tarkoituksena oli helpottaa työnhakijoiden mahdollisuuksia hyödyntää ketteriä lyhytkestoisen osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia pitkäkestoisten opintojen sijaan. Työssäoloehdon uudistus vaikuttaa mahdollisuuksiin heikentävästi niiden osalta, jotka ovat käyttäneet mahdollisuuden 3-6kk kestäviin

18.09.2023

Pormestari

opintoihin saman työttömyysjakson aikana. Näiltä osin voisi olla kannattavaa harkita lyhytkestoisten opintojen irrottamista työssäoloehdosta, kuten esimerkiksi työkokeilun osalta on tehty.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

Tulotietorekisterin hyödyntäminen työssäoloehdon toteuttamiseksi on kannattavaa, kuten myös työssäoloehdon muuttaminen siten, että se huomioi paremmin myös epätyypillisiä työsuhteita ja erilaisia työtehtäviä.

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

Tavoite, että ansiopäivärahan määrä seuraisi sopivassa suhteessa mahdollisimman hyvin palkansaajan vakiintunutta tulotasoa on kannattava.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

Työssäoloehtokuukausien laskennallinen muunto kalenteriviikoiksi tapahtuisi työ- ja elinkeinotoimistossa tai kokeilualueen kunnassa ja olisi niille uusi tehtävä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että työssäolovelvoitteen ja nuoren velvoitteen täyttymisen seurannan muutos toteutetaan siten, että asiantuntijoilla on riittävä valmius toteuttaa tehtävää. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi riittävästä järjestelmätoiminnallisuuksista sekä perehdytyksestä huolehtimista.

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Tavoite, että ihmiset tulisivat toimeen omalla työllään, on tärkeä. Esitys ei kuitenkaan tätä yksiselitteisesti tue, koska osatyökykyisten työssäkäynnin vähentyessä yhdessä muiden sosiaaliturvaan liittyen heikennyksen ohella yhä useampi voi joutua turvautumaan viimesijaiseen etuuteen eli toimeentulotukeen.

Osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön siirtymisen kannusteiden parantaminen sekä sovittelun selkeyttäminen ovat kannustettavia tavoitteita. Toisaalta kokonaan työttömien kannustimet vastaanottaa erityisesti vähäisten työtuntien keikka- tai osa-aikatyötä heikkenevät. Suojaosasta luopumisen vaikutuksia kokonaan työttömiin tulee seurata.

Kaikkia tulisi kannustaa työntekoon kykyjensä mukaan, vaikka kyvyt eivät ajankohtaisesti riittäisi kokopäiväiseen työhön. Työttömissä ja erityisesti pitkäaikaistyöttömissä on paljon osatyökykyisiä. Hallituksen esityksen painopiste on kokoaikatyössä, jolloin osittaiseen osallistumi-

18.09.2023

Pormestari

seen ei enää vastaavalla tavalla kannusteta. Moni osatyökykyinen etenee kokopäivätyöhön osa-aikatyön kautta.

Myös työmarkkinoiden rakenne on joillakin paljon työllistävillä aloilla (esimerkiksi kaupan ala) sellainen, että kokoaikaista työtä ei aina ole tarjolla, vaikka työntekijät haluaisivat kokopäiväisesti työskennellä.

Työttömyys ja siitä aiheutuvat kulut vaihtelevat suhdanteiden mukaan, mutta osa työvoimasta on ollut jo pidempään ulkona palkkatyöstä. Pitkään työvoiman ulkopuolella olevien kohtaanto-ongelma tuskin poistuu näillä toimenpiteillä. Aikuiskoulutusta ei tueta vaihtoehtona. Aikuiskoulutus on ollut merkittävä tekijä mm. työntekijäpulasta kärsiville sote-aloille.

Nuorilla ja nuorilla aikuisilla koulutus on tärkeä, mutta ei riittävä tae sille, että siirtyminen työmarkkinoille sujuu helposti. Valmistelun yhteydessä tulisi selvittää, miten eri ikäluokat kykenevät selättämään työllistymisen esteet, kuten suhdanteiden vaikutukset heidän tullessaan työmarkkinoille.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Lakimuutoksella voidaan arvioida olevan negatiivinen vaikutus työttömien lapsiperheiden käytettävissä oleviin tuloihin. Säästötoimenpiteen välilliset vaikutukset tulisi arvioida huolella. Lapsikorotusten poistaminen johtanee työttömien lapsiperheiden köyhtymiseen, mikäli vanhempien tukimuutokset eivät johda työllistymiseen. Vanhempien työllistymistä voidaan kuitenkin pitää lastenkin kannalta parhaana vaihtoehtona köyhyyden välttämiseksi. Lapsuudessa koetulla köyhyydellä on todettu olevan pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia lapsen ja nuoren hyvinvointiin.

Lisääntyneet taloudelliset vaikeudet saattavat näkyä sosiaalityössä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kasvavana tarpeena, jolloin säästövaikutukset yhtäällä johtavat menojen lisääntymiseen toisaalla. Sama vaikutus on mahdollinen myös katsottaessa esitystä lomakorvauksen vaikutuksesta työttömyystukeen.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Esityksen mukainen omavastuu-aika on poikkeuksellisen pitkä verrokkimaihinkin suhteutettuna.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI93 2001 1800 2050 59

Alv.nro

FI02012566

18.09.2023

Pormestari

Työssäoloehdon pidentämisellä on vaikutus kotikunnan työttömyysetuuden rahoitusvastuun suuruuteen. TE24-uudistuksen rahoitusmallin myötä useimmiten vasta työssäoloehdon täytyminen lopettaa kunnan maksuvastuun työttömyysturvasta, eikä työttömyysetuuden tyypillä ole merkitystä maksuvastuun kannalta. Työssäoloehdon pidentämisen mahdollista vaikutusta kuntien talouteen ei ole esityksessä arvioitu, mutta se mahdollisesti lisäämään kuntien kantamaa kustannusta. Toisaalta tulonsiirtomuutosten aiheuttama työllisyyden lisäys voi vaikuttaa päinvastaiseen suuntaan ja mahdollisesti vähentää kuntien kustannusta.

Muutoksen vaikutukset tulisi korvata kunnille siten että lopputulos on kuntatalouden näkökulmasta kustannusneutraali. Kuntien rahoitusvastuuta tulisi muuttaa siten, että työvoimaviranomaisella on, silloin kun se on perusteltua, aina riittävä kannuste ohjata tai välittää työnhakija myös epätyypilliseen työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille.

Kaupunkityönantajan kannalta on haastavaa, mikäli aloittavat määräaikaiset työntekijät eivät yllä 12kk työssäoloehtoon (esim. perhevapaasijaisuudet tai kouluvuoden ajan kestävät työsuhteet). Tämä voi asettaa kaupungin työnantajapolitiikalle paineita, joilla on myös kustannusvaikutuksia.

Kun puhutaan vaikutuksista, ei voida ajatella työttömiin kohdistuvia vaikutuksia vain yleiskannusteisina. Näin laajat heikennykset sosiaaliturvaan voivat vaikuttaa joidenkin kaupunkilaisten hyvinvointiin ja osallisuuteen, mikä pahimmillaan näkyy pitkäkestoisina pahentuvina ongelmina niin yksilön kuin yhteiskuntarauhan ja yhteisöjen turvallisuuden osalta. Toisaalta työllisyyskasvulla on päinvastainen vaikutus.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan menot tulevat mahdollisesti kasvamaan esitettyjen sosiaaliturvan muutosten myötä. Tutkitusti taloudellinen epävarmuus ja taloudellisen tilanteen heikkeneminen vaikuttavat fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Heikentynyt toimintakyky ei kannusta työhön. Vähävaraisilla on enemmän terveydellisiä ja sosiaalisia haasteita, mikä aiheuttaa paineita kaupungin talouteen ja palveluiden järjestämiseen. Toimialalla on merkittäviä henkilöstön saatavuushaasteita, jolloin yhdistelmänä vaje rahoituksessa, kasvava palveluiden tarve ja henkilöstöpula on vaikea pulma.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

Kun työnhakija-asiakkaina olevien henkilöiden toimeentuloon kohdistuu samanaikaisesti useita leikkauksia eri etuuslajeissa, tavoitteena on, et-

18.09.2023

Pormestari

tä nämä muutokset kannustavat työttömiä entistä tehokkaammin ja nopeammin töihin. Tällöin myös työvoimaviranomaisiin ja heidän kykyynsä tukea asiakkaita tiiviisti työhaussa heti alusta alkaen kohdistuu entistä enemmän paineita. Kun etuuksia leikataan ja töihin näin kannustetaan, asiakkaat voivat olettaa saavansa entistä enemmän tukea ja entistä tehokkaamman pääsyn tarvittaviin työllistymisen edistämisen palveluihin.

Suurimmat työllistymisen esteet ovat puutteet työnhakijoiden osaamisessa ja työkyvyssä: suuri osa Helsingin työllisyyspalveluiden asiakkaista tarvitsee jonkinlaista tukea työhaussa ja moni tarvitsee osaamisen kehittämisen sekä työkyvyn tukemisen palveluita, jotka poistavat hakijoilta työllistymisen esteitä ja kehittävät hakijoiden potentiaalia sijoittua avoimiin työpaikkoihin. Suunniteltujen lakimuutosten puitteissa jää epäselväksi, miten työvoimaviranomaiset kykenevät vastaamaan tarpeeseen asiakkaiden entistä tiiviimmästä työhaun- ja palveluihin ohjauksesta heti työhaun alusta alkaen ilman merkittävää lisäresursointia työllisyyspalveluihin ja viranomaistyöhön. Toisaalta työnteon kannustinten vahvistuminen lisää myös työttömien omia kannusteita pitää huolta osaamisestaan.

Lisäksi lakimuutosten myötä voi tulla vaikeuksia motivoida asiakkaita osallistumaan heidän kestävään työllistymisensä kannalta tarpeellisiin palveluihin, kuten osaamisen kehittämisen tai työkyvyn tukemisen palvelut, jos palvelun aikainen toimeentulo on nykyistä merkittävästi heikompi. Toisaalta tiettyjen palveluiden aikaisesta korotusosasta voi tulla työnhakija-asiakkaille entistä suurempi houkutin, jolloin on pohdittava, riittääkö tarjolla oleva palvelutarjonta ja miten sitä kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Hallituksen esitys olettaa työttömyysetuuden heikennysten johtavan siirtymään kohti työmarkkinoita, työttömyydestä työllisyyteen tai toiselle etuudelle. Työttömyysetuuksien muutosten aiheuttamia käyttäytymisvaikutuksia on erittäin tärkeää seurata tarkkaan ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntatalouden näkökulmasta sosiaaliturvan muutosten vaikutuksia kuntatalouteen tulee seurata ottaen huomioon kuntien järjestämisvastuulla olevat julkiset palvelut sekä kuntien vastuun sosiaaliturvasta.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Leikkausten porrastettu soveltaminen on kannatettavaa. Seurantaa kannattaa tiivistää porrastuksen edetessä.

18.09.2023

Pormestari

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu, millaisia yhteisvaikutuksia työssäoloehdon ja omavastuuajan pidentämisellä, sovitellun etuuden suojaosan poistamisella sekä lapsikorotuksen poistamisella olisi hallituksen kaavailemien muiden sosiaaliturvan muutosten kanssa. Esimerkiksi yhtäältä toimeentulotuen ja asumistuen kerrotaan pienentävän lapsikorotuksen poistamisen aiheuttamia nettovaikutuksia lapsiperheiden käytävissä oleviin tuloihin, mutta toisaalta asumistukeen on esitetty leikkauksia.

Helsingin kaupunki kantaa huolta esitettyjen toimenpiteiden tasa-arvovaikutuksista. Esitysluonnoksessa todetaan, että suojaosan poiston vaikutukset painottuvat naisiin. Lisäksi Esityksessä mainitaan, että taloudellisen epätasa-arvon mittaamiseen kehitetyllä Gini-kertoimella arvioituna tulonjaon epätasa-arvoisuus todennäköisesti yltyy ehdotettujen muutosten seurauksena ja erityisesti pienituloisuus lisääntyisi keskimääräistä useammin lapsiperheissä.

Muutosten myötä olisi tarkoituksenmukaista tehdä erityisiä toimenpiteitä ja osoittaa resursseja näiden ryhmien työllistymisen tukemiseksi, jotta ei-toivottuja tasa-arvovaikutuksia voitaisiin näiltä osin liudentaa.

Esityksessä ei ole huomioitu, miten paljon terveydellisiä syitä on työttömyyden taustalla. Erityisesti aikuiskoulutustuki on ollut toimiva keinoa uudelleen koulutukselle ja työllistymiselle. Moni tosiasiallisesti osatyökykyinen tarvitsee työkyvyn selvittämistä, työhön kuntouttavia sosiaali- ja terveystalvueluita sekä koulutuspalveluita ennen työhön paluuta.

Kela alkaa soveltaa toimeentulotuen perusosan norminalennuksia myös toista tutkintoa opiskeleviin. Kaikkiin ammattiin soveltumattomuuden tilanteisiin ei ole lääkärinlausuntoa ja yhteiskunnan tukemia ammatillisen kuntoutuksen polkuja. Olisi yleisesti hyvä mahdollistaa ammatinvaihto, jotta välttyttäisiin kustannusvaikutuksiltaan kalliimmilta seurauksilta.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (liitteet). Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa 15.9.2023 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi palkansaajan työssäoloehto, työttömyysetuuden sovittelua ja työttömyysetuusoikeuden alkamisen ajankohtaa sekä työttömyysetuuksiin maksettavia lapsikorotuksia.

18.09.2023

Pormestari

Palkansaajan työssäoloehdotetaan muutettavaksi siten, että palkansaajan työssäoloehdon ja siten työttömyyspäiväraha-oikeuden kertymisen perusteeksi tulisi nykyisen kalenteriviikkokohtaisen työtuntimäärän ja palkkaedellytyksen sijasta palkansaajalle palkkatyöstä maksettu vakuutusenalainen vakiintunut tulo. Ansiopäivärahan määräytymistä koskeviin säännöksiin tehtäisiin palkansaajan työssäoloehdon muuttamisesta seuraavat muutokset. Lisäksi palkansaajan työssäoloehto pidennettäisiin nykyisestä 26 kalenteriviikosta 12 työssäoloehdotokukauteen.

Työssäoloehdon tuloperusteisuutta koskevat ehdotukset ovat olleet pääpiirteittäin saman sisältöisenä lausuntokierroksella 21.6. – 12.8.2022 (dnro. VN/6417/2022). Edellä mainittuun lausuntokierrokseen verrattuna esitykseen on päivitetty työssäoloehdot kerryttävät tulorajat (TTL 5 luku 4 § 1 mom.) ja muutettu pykälää, joka koskee poikkeuksia työssäoloehdon maksuperusteiseen kertymiseen (TTL 5 luku 4 b §).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 4.9.2023, saate
- 2 Lausuntopyyntö 4.9.2023
- 3 Lausuntopyyntö 4.9.2023, liite, luonnos, fi
- 4 Lausuntopyyntö 4.9.2023, liite, Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

18.09.2023

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 84 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

18.09.2023

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 19.09.2023.